

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj: 01 0 K 011319 17 K 2
Bihać, 09.09.2020.godine

Rješenjem Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 011319 20 Kž 2
od 08.03.2021. godine prvostepena presuda ukinuta i određeno
održavanje pretresa pred tim sudom.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 011319 21 Kžk
od 07.07.2023. godine optuženi Rajko Railić oglašen je krivim
i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina.
Žalbe protiv ove presude odbijene su kao neosnovane.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Bihaću u Vijeću sastavljenom od sudija Kapić Reufa kao predsjednika vijeća, te sudija ovog suda Šahinović Gare i Hadžić Fikrete kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Rahmanović Senide, postupajući u krivičnom predmetu protiv optuženog Railić Rajka sina M., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SRFJ, kojeg brani branilac po izboru Draganović Adil advokat iz S. M., postupajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva u Bihaću broj T01 0 KTRZ 0015524 13 od 07.06.2017.godine, nakon glavnog, usmenog i javnog pretresa održanog dana 09.09.2020.2018.godine u prisutnosti zamjenika glavnog kantonalnog tužioca USK Bihać Mesić Jasmina, optuženog i njegovog branioca jednoglasno je donio te dana 11.09.2020.godine javno objavio slijedeću

P R E S U D U

Optuženi **RAILIĆ RAJKO** sin M. i majke S., rođen 19.05.1972. godine u mjestu P. općina S. M., nastanjen u mjestu R. ul. ... broj ..., JMBG ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen, po zanimanju vodoinstalater, oženjen, otac dvoje maloljetne djece, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan

Primjenom odredbe člana 299. tačka c) Zakona o Krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH)

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

Da je:

U toku rata u R BiH, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između Armije R BiH i Vojske Republike Srpske, u svojstvu pripadnika Vojske Republike Srpske, postupao suprotno odredbi člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, na način da je:

Dana 05.10.1995.godine u naselju S. R. , općina S. M. , koje je bilo pod kontrolom vojske i policije Republike Srpske, u večernjim satima, zajedno sa još jednim nepoznatim pripadnikom Vojske Republike Srpske, znajući da je navedeno naselje nastanjeno licima hrvatske nacionalnosti, došao do kuće Š. V., a zatim kucajući na vrata i predstavljajući se kao

policija, pozvali V. da otvori vrata i iziđe iz kuće, pa kada je njegova supruga L. otvorila vrata, nepoznati vojnik je prošao ispred ulaznih vrata kuće, a u kuću je ušao Railić Rajko, koji je bio u vojnoj uniformi, naoružan automatskom puškom i nožem, naređujući im da upale svjetlo u hodniku i da ne pale svjetlo ispred kuće te da mu daju 500 DM, a kako mu V. nije dao taj novac, isti ga je uz prijetnju puškom izveo ispred kuće i odveo u pravcu gdje se nalazi drugi nepoznati vojnik, da bi ga potom tukli i tražili novac, od kojih udaraca je V. plakao i jaukao, nakon čega se Railić Rajko vratio u kuću, te ponovo tražio od L. da nađe novac, a kada mu je ona dala 100 DM, isti je izišao iz kuće i otišao u pravcu gdje se nalazio V. sa drugim nepoznatim vojnikom, gdje su V. ponovo tukli, da bi se Railić Rajko ubrzo vratio u kuću, te uz prijetnju puškom i nožem prislonjenim na L. prsa, tražio još novca, naređujući joj da se skine gola, što je ista i učinila iz straha za vlastiti život, skinuvši sa sebe majicu, suknju i donji veš pa kada je osumnjičeni vidio da ista kod sebe nema novca, naredio joj da tako gola ostane stajati, dok je on izišao vani, što je L. iskoristila, obukla na sebe majicu i iskočila kroz prozor, te se sakrila iza pomoćnog objekta kuće, nakon čega su V. uveli u unutrašnjost kuće i nastavili ga fizički zlostavljati, a potom u namjeri da ga liše života, jedan od osumnjičenih je u istog ispucao jedan metak, nanijevši mu povrede desne strane grudnog koša, od kojih povreda je oštećeni preminuo na licu mjesta.

Dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata i oružanog sukoba, zajedno sa još jednim licem, izvršio ubistvo jednog civila hrvatske nacionalnosti i nečovječno postupao prema drugom civilu hrvatske nacionalnosti, povredom njegova dostojanstva, naročito uvredljivim i ponižavajućim postupkom.

Čime bi počinio krivično djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. preuzetog KZ SFRJ.

Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH troškovi krivičnog postupka iz člana 199. stav 2. tačka a) do f) ZKP kao i nužni izdaci optuženog, nužni izdaci i naknada branioca padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo u Bihaću pod brojem T01 0 KTRZ 0015524 13 od 07.06.2017.godine optužilo je Railić Rajka sina M. da je u vremenu i na način činjenično opisan u dispozitivu optužnice počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. a u vezi sa članom 22. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ.

Optuženi je na zapisnik kod ovog suda nakon što je sudija za prethodno saslušanje potvrdio optužnicu izjasnio se da nije kriv povodom jedine tačke optužnice kojom mu se stavlja na teret izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Nakon što je povodom žalbe Kantonalnog tužilaštva USK Bihać Vrhovni sud BiH svojim rješenjem broj 01 0 K 011319 18 KŽ od 30.01.2020.godine ukinuo prvostepenu presudu i odredio ponovno suđenje povodom navedene optužnice, održan je glavni pretres 09.09.2020.godine .

Kantonalno tužilaštvo je činjenično opisane radnje optuženog pravno okvalifikovalo kao radnje izvršenja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ a to iz razloga što je u vrijeme izvršenja ovog krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret na snazi bio preuzeti KZ bivše SFRJ koje krivično djelo Ratni zločin prema civilnom stanovništvu inkriminira odredbom člana 142. Zakona a kojim je za počinjenje

navedenog krivičnog djela predviđena kazna zatvora od najmanje pet godina ili smrtna kazna. Kako je u Aneksu I Ustava Bosne i Hercegovine predviđeno da će se uz ostale dodatne Sporazume o ljudskim pravima primjenjivati i Međunarodni ugovor o građanskim i političkim pravima iz 1966.godine te kada se uzme u obzir član 2. Evropske konvencije i član 1. i 2. Protokola broj 6. uz Konvenciju iz kojih se vidi da je isključena mogućnost izricanja smrtne kazne ili njenog izvršenja u vrijeme mira iz toga proizilazi da domaći sudovi nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma za mir u BiH ne mogu izricati smrtnu kaznu, to je evidentno da se optuženom primjenom navedenog Zakona maksimalno može izreći kazna zatvora do 15 godina pa je navedeni Zakon koji je važio u inkriminirano vrijeme po optuženog povoljniji stoga se pravna ocjena navedenih radnji izvršenja i po stajalištu ovog suda ima odrediti po članu 142. preuzetog KZ SFRJ, te u konkretnom slučaju primjena bilo kojeg drugog zakona umjesto preuzetog KZ SFRJ koji je bio na snazi u vrijeme relevantno za ovaj krivični predmet predstavljalo bi kršenje načela zakonitosti.

Na glavnom pretresu od 09.09.2020.godine uvedeni su slijedeći dokazi koji su provedeni po prijedlogu Kantonalnog tužilaštva USK i to svjedoci Š. L., B. A., T. F., M. M.. Na glavnom pretresu nije saslušan svjedok T. Z., isti je obavijestio sud da zbog zdravstvenih razloga nije u mogućnosti da se izlaže naporu, pa je sud, u skladu sa članom 288. stav 2. KZ F BiH, a koja kaže da "...zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitanе osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih uzroka..." uz saglasnost stranaka prihvatio da se iskaz navedenog svjedoka pročita i uvede kao dokaz.

Na glavnom pretresu od 09.09.2020.godine uveden je a po prijedlogu Kantonalnog tužilaštva USK vještak medicinske struke, Dževad dr. Durmišević.

Na glavnom pretresu od 09.09.2020.godine uvedeni su po prijedlogu Kantonalnog tužilaštva USK sljedeći materijalni dokazi:

- Službena zabilješka Uprave policije, Sektor krim. policije, Odjeljenje za ratne zločine, od 08.04.2014.godine, zajedno sa potvrdom o predaji predmeta, izdanoj od strane PS P. , Odjeljenje policije Lj.,
- Uvjerjenje načelnika Općine O. L. o pripadnosti Vojsci RS od strane optuženog Railić Rajka,
- Općina O. L., Matični ured, vezano za podatke T. V. da je isti preminuo i da se vodi u matičnoj knjizi na strani 368., činjenica njegove smrti,
- Fotodokumentacija rekonstrukcije – izvršeno po svjedoku Š. Luciji koja je pokazivala lice mjesta gdje se zločin desio,
- Zapisnik o izlasku na lice mjesta, sačinjen od strane Uprave policije, Sektor krim. policije, od 17.04.2014. godine,
- Zapisnik o uviđaju, ekshumaciji, obdukciji Uprave policije, Sektor krim. policije, na licu mjesta, mjesnom groblju G. groblje, gdje je izvršena ekshumacija,
- Fotodokumentacija sačinjena od strane Treće PU S. M. , koja prati izvršenu obdukciju,
- Obdukcioni zapisnik vještaka dr. Durmiševića od 02.06.2016. godine,
- Izvod iz MKU za Š. V. a, izdan od strane Općine S. M. ,
- Odluka o proglašenju ratnog stanja, Službeni list R BiH, broj: 7/1992,
- Službeni list R BiH od 28.decembra 1995. godine o ukidanju ratnog stanja,

- Treća PU - Izvod iz KE o kažnjavanju odnosno nekažnjavanju Railić Rajka od 05.05.2017. godine,
- Zapisnik iz istrage za svjedoka M. M.,
- Troškovnik tužilaštva.

Kantonalni tužilac je uložio u spis iskaz svjedokinje Š. L. dat u Kantonalom tužilaštvu USK Bihać dana 19.07.2016.godine.

Na glavnom pretresu od 09.09.2020. godine uvedeni su po prijedlogu branioca iskazi slijedećih svjedoci S. M., R. D., V. M., M. M. 1, P. M. , D. V. , P. V. , G. D. .

Na glavnom pretresu od 09.09.2020.godine uvedeni su materijalni dokazi izvedeni po braniocu:

- Evidencija za oktobar 1995. godine o prisutnosti, odsutnosti iz vojne jedinice obveznika 6. krajiške brigade u kojoj je evidentirano ime optuženog Railić Rajka sin M. pod rednim brojem 26.,
- Zahtjev branioca za pristup informacijama, Odjeljenje boračko-invalidske zaštite Grada P. ,
- Pismeni akt i odgovor na zahtjev načelnika Općine O. L., broj: 03/5-835-36/17 od 11.09.2017. godine,
- Uvjerenje Općinske uprave Općine O. L. o angažovanju u ratu i Status borca za optuženog Railić Rajka, broj: 03/5-835-1-202/17 od 07.09.2017. godine,
- Jedinični karton za Railić Rajka, sin M. , iz P. 1, broj: 1905972163313,
- Uvjerenje Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite RS, B. L. , broj: 16-03/3.2-1-835-881/17 od 05.09.2017. godine,
- Izvod iz MKV izdan u Beogradu, broj: 202-00-401/2017-26/70119 od 04.09.2017. godine,
- Izvod iz MKR za Railić L., rođen ...godine u Beogradu,
- Vojna knjižica, matični broj: 1905972163313, na ime Railić (M.) Rajko,
- Dvije fotografije manjeg formata kao za putnu ispravu iz perioda oktobar 1995. godine,
- Službena zabilješka Uprave policije, Sektor krim. policije, Odjeljenje za ratne zločine, broj: 05-07/03-6-664/14 od 08.04.2014. godine,
- Pismeni akt KT USK upućen advokatu Adilu Draganoviću od 07.08.2017. godine,
- Potvrda o predaji predmeta, broj: 003598,
- Izvod iz KE Treće PU S. M. , broj: 05-04/05-1-1609/17 EF od 05.05.2017. godine,
- Dopis KT USK, broj: T01 0 KTRZ 0015524 13 od 04.11.2014. godine,
- Dopis MUP, broj: 18-04/1-JS-ŠM/16 od 09.11.2016. godine,
- Dopis Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu P. , broj: 03-23/16 od 16.05.2016. godine,
- Obavijest oštećenoj Š. L., upućena od strane KT USK od 29.12.2016 .godine,
- Nalog za postupanje KZ USK od 29.12.2016. godine,
- Dopis KT o obustavi istrage od 29.12.2016. godine u odnosu na D. P. u istom predmetu,
- Dopis KT o donošenju naredbe o obustavi istrage od 29.12.2016. godine upućen D. P.,
- Naredba o obustavi istrage KT USK od 29.12.2016. godine,

- Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog D. P., sačinjen u prostorijama KT USK od 16.09.2016. godine,
- Topografska karta, označena vojna karta, označena kao B. K.- topografska karta za područje općine S. M. i P. 1:100000 kojom se dokazuje položaj vojne jedinice u kojoj se nalazio optuženi Railić Rajko na dan 05.10.1995. godine i udaljenost područja S. R. od tih položaja.

Cijeneći navode optužbe te cijeneći iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka dat na glavnom pretresu kao i sve provedene dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti vijeće je odlučilo kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Sud prihvata pravnu kvalifikaciju da se optuženi tereti za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 2. preuzetog KZ SFRJ za počinjenje ubistva koje je propisano kao jedna od alternativno navedenih radnji izvršenja krivičnog djela i to kršenja člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije koje se kršenje vrši činjenjem ubojstva kod jednog od načina kršenja u navedenoj tački. U samoj dispoziciji krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ naznačeno je: „ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, biološki eksperimenti, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja....ili ko izvrši neko od navedenih djela.“

U konkretnom slučaju potrebno je odrediti se prema kršenju pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, te je potrebno odrediti se prema činjenju optuženog bilo u pogledu naredbi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovječna postupanja ili slično ili činjenju neposredno izvršenja nekog od navedenih djela.

Optužnica teret i Railić Rajka za Ratni zločin prema civilnom stanovništvu iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ kako i sud pravno kvalifikuje navedeno postupanje i to tako da je u inkriminiranom periodu postupao suprotno članu 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949.godine a koji član glasi:

U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica svaka strana u sukobu biće dužna da primjenjuje bar slijedeće odredbe:

1. Prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i osobe onesposobljene za borbu usljed bolesti, rane, lišenja slobode ili zbog bilo kojeg drugog uzroka, postupiće se u svakoj prilici čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovnom stanju ili bilo kojem drugom mjerilu. U tom cilju zabranjeni su i ubuduće se zabranjuju u svako doba i na svakom mjestu prema gore navedenim osobama između ostalih i slijedeći postupci a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu naročito sve vrste ubojstava, odredba člana 3. je zajednički član 3. Ženevske konvencije iz 1949.godine i na čelna odredba koja predviđa primjenjivost Konvencije tokom trajanja neprijateljstva i karakter tih neprijateljstava uz određivanje svojstva zaštićenih osoba i navodi minimum zabranjenih postupaka koji su se potpisnici Konvencije bar moraju pridržavati i obavezujuća je za sve strane u

sukobu bilo unutarnjem ili međunarodnom a bila je važeća za vrijeme rata i na mjestu događaja za koje se optuženi tereti.

Kod tumačenja navedene odredbe jasno je da nije neophodno da počinitelj zna ili da namjerava da krši međunarodne norme već je dovoljno da je samo počinjenje suprotno pravu međunarodnog prava.

Nije sporno da je u periodu prije vremena koje je označeno u optužnici kao vrijeme izvršenja krivičnog djela postojao i trajao sukob između vojnih snaga Armije RBiH i Vojske Republike Srpske na području općine S. M. . Navedenu činjenicu sud je utvrdio iz iskaza saslušanih svjedoka, optužbe, odbrane, materijalnih dokaza od strane optužbe i odbrane koji su se o toj činjenici izjašnjavali te temeljem materijalnih dokaza kao što su Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti Predsjedništva RBiH od 08.04.1992.godine („Sl.list RBiH“ broj 1/92 koja je stupila na snagu odmah te odluka o proglašenju ratnog stanja Predsjedništva RBiH od 20.07.1992.godine („Sl.list RBiH“ broj 7/92) s tim da je područje u naselju S. R. općina S. M. označeno u optužnici bilo pod kontrolom snaga vojske Republike Srpske. navedenu činjenicu je nespornom učinila i odbrana optuženog.

Da bi se utvrdilo postojanje kršenja pravila međunarodnog prava potrebno je utvrditi protiv koga je počinjenje usmjereno odnosno jeli djelo bilo usmjereno prema osobama koje spadaju u posebne kategorije osoba koje su zaštićene članom 3. stav 1. Ženevske konvencije.

Prema definiciji pojma zaštićene kategorije koja je sadržana u članu 3. stav 1. Ženevske konvencije naznačeno je prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima tačnije prema civilima a također podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje. Iz iskaza svih saslušanih svjedoka utvrđeno je da je oštećeni Š. V. bio u civilnom odijelu bez oružja, bez upotrebe bilo kakvog oruđa, bez pružanja bilo kakvog otpora te u konkretnom slučaju ovaj sud zaključuje da je oštećeni Š. V. u kritično vrijeme bio civil.

Na glavnom pretresu održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedokinje Š. L. i ista izjavljuje da je prije rata živjela u S. R. sa suprugom V.. Navodi da je u njenom selu bilo žrtava hrvatske nacionalnosti, onih koji pripadaju župi S. R. negdje oko 80. Navodi da je u S. R. živjelo većinski hrvatsko stanovništvo. Svjedokinja izjavljuje da su 5. oktobra 1995. godine navečer, ona i njen suprug V. bili kod kuće, ona je gledala televizor, a V. je zaspao. Odjednom su zalajali psi i čula je da policija doziva V. da otvori vrata. Ustala je i vidjela da na vratima stoji čovjek koji je imao šešir na glavi i bio u maslinastoj vojnoj uniformi, sišao je sa stepenica, pa se opet vratio i zvao V., a drugi je otišao pod grožđe ispred kuće. Navodi da se vratila unazad i probudila V., V. je ustao. Navodi da je osoba koja je dozivala V. rekla da ne pali vanjsko svjetlo, da upali unutrašnje. V. je otključao vrata i osoba je ušla u kuću te tražila 500 maraka. Kasnije, kad je srpska vojska došla u njenu kuću, prepoznala da se radi o Rajku Railiću, iz P.. Navodi da je Rajko tražio da položi 500 maraka na zamrzivač, a da mu je V. rekao da ne bi ostao ovdje da je imao 500 maraka već bi kao i drugi otišao. Zatim je Rajko uzeo V. za ruku i izveo ga vani te predao onome koji je stajao pod groždem, koji nije htio na svjetlo jer su ga oni vjerovatno poznavali, pa se Rajko vratio u kuću i rekao joj da mu da novac, da je V. rekao da mu da 200 maraka, a ona je rekla da nema 200 već 100. Dala mu je 100 maraka pa je Rajko izišao i opet se vratio rekavši joj da je V. rekao da mu da još 100 maraka, a ona je odgovorila da ne zna gdje je V. to ostavio, pa je pošla van, upalila vanjsko svjetlo i pitala V. gdje je tih 100 maraka. Onda je Rajko došao i opsovavši joj boga rekao da ugasi svjetlo, te je zatim odveo u dnevni boravak i natjerao da se

skine do gola. Navodi da je Rajko imao pušku i nož, da joj je zaprijetio da stoji tu gdje jeste dok se on ne vrati, da joj je rekao da ode vidjeti gdje krije novac, a da mu je ona rekla da pare nisu uz nju. Kad je Rajko otišao od nje, uspjela je zgrabiti majicu sa kauča, otvoriti prozor i iskočiti kroz prozor, otišla je do hambara i iza štale, i tu je bila. Navodi da su oni pod grožđem tukli V., da je V. molio da ga više ne tuku, da se odjednom utišalo, da je nakon nekoliko opalila puška i da je mislila da su ubili V. ili da ga straše. Nakon toga se utišalo i niko se nije čuo, a ona je ostala na tom mjestu još nekih sat vremena. Navodi da je zatim otišla kod komšije Srbina koji je izbjegao iz Hrvatske, da je pozvonila J. na vrata i ispričala šta se desilo. Cijenu noć je ostala kod njih, a J. žena je vikala da je V. ubijen. Navodi da su ona, Z. i J. došli njenoj kući, da su Z. i J. prvi ušli i da je Z. izišao iz kuće i rekao joj da je V. ubijen, onda je ona ušla u kuću i onda je došla policija iz S. i napravila uviđaj te su joj rekli da može pokopati V.. Navodi da je V. našla u kući, ne pod grožđem, da su ga oni utjerali u kući i ubili, da je u kući rupa na zidu, da su ljudi dolazili i slikali sve to, da su je pitali da li bi mogla prepoznati one koji su to uradili, a da je ona rekla da bi. Navodi da je čahura od metka bila na pragu vrata. Navodi da je onda ona njih pitala smije li ući u sobu da vidi jer su tu dokumenti. Navodi da su sahranili V.. Svjedokinja navodi da je nakon toga 10.10. došao 5. Korpus i da je S. oslobođena. Onda je naređeno da se povuku, a u kuću joj je došla srpska vojska. Navodi da je Rajko bio u njenoj kući, da je imao kapu na pola, da je ležao na njenom kauču. Navodi da je znao vikati ostalim vojnicima da vide rupu na zidu od V. metka. Navodi da je 7 dana bila u kući sa srpskom vojskom, da je tu bio i B. M. koji je prenoćio jednu noć. Navodi da su Rajko i F. T. i D. D. kasnije otišli u Petu kozaračku prijedorsku, i da je nakon 7 dana srpska vojska nju istjerala iz kuće, a ona je otišla kod A. V. . Na pitanje kantonalnog tužioca da li je nakon tog događaja ponovo nailazila na Rajka, svjedokinja odgovara da je išla u Lj. gdje se našla sa M. D., komšijom iz B. i da joj je on rekao da vrati svoj traktor, pa je ona rekla da ne zna gdje je, a on joj je rekao da je traktor kod Rajka Railića zvanog Rajjice. Zatim svjedokinja, na pitanje tužioca da li vidi tog čovjeka, pokazuje u pravcu optuženog koji sjedi s njene lijeve strane. Navodi da je onda rekla M. da ne zna gdje da ide, još je bilo ratno stanje, bojala se, pa joj je M. rekao da ide u policiju, šta je ona i uradila, a u policiji joj je komandir U. rekao da to nije neki šverc. Navodi da je vraćen traktor, da ima i dokumente. Navodi da je, prije nego što je vratila traktor, išla kod A. dole svojoj kući, da ju je dočekaio Rajko koji je od nje tražio 1.000 KM i da joj je rekao da je traktor oteo od muslimana, a ona mu je rekla da nema novca. U pogledu povreda na V. navodi da je vidjela da je bio sav plav po leđima, vidjela je gdje je metak izišao, na lijevoj strani. Na pitanje kantonalnog tužioca koliko dugo je trajala tišina do trenutka pucnja i odakle se čuo pucanj, svjedokinja odgovara da je trajalo kratko, a pucanj se čuo iz kuće. Navodi da nije čula ko je bio drugi vojnik pored Rajka, da joj je J. rekao da je P. D. ubio J. Š. 1993. godine, i da je rekao da je njoj i V. najbolje da se smaknu. Navodi da joj je baba M. rekla, kad je čula da je V. ubijen, da su i njoj isto rekli. Navodi da je V. pokopan 7.10., da je on bio civil, da su 92. godine, kad su dobivali otkaz u rudniku, njemu dali penziju jer je bio 1937. godište. Na pitanje predsjednika vijeća da li je Rajka Railića poznavala prije kritičnog događaja, svjedokinja odgovara da ga je vidjela jednom u S. M.1 , jednom kad je bila kod V., išli su kućama gore na P.. Navodi da ga je tada vidjela u šarenoj uniformi, ne sjeća se da li je imao naoružanje, da je na glavi imao šarenu kapu. Navodi da drugog vojnika nije mogla vidjeti, iako je bila mjesečina tu noć, jer je bio pod grožđem, da taj vojnik nikako nije ulazio u kuću, da je držao V. dok su bili vani, a prema njoj je postupao Rajko.

Na pitanje branioca da li je rekla da kritične noći nije znala ko je Rajko Railić, svjedokinja odgovara da nije znala.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **M.** **M.** i isti je izjavio da je prije rata živio u P., da je u toku rata bio vojno angažiran, da je u mjesecu oktobru 1995. bio vojno angažiran, na dužnosti pomoćnika komandanta za bezbjednost, 3. bataljona 6. sanske, Vojska RS. Navodi da je selo S. R. susjedno selo kroz koje je išao u školu, da je od njegove kuće u P. do S. R. 6-7 kilometara. Navodi da poznaje Rajka Railića, da mu je Rajko komšija. Navodi da je selo S. R. u tatu bilo pod kontrolom Vojske RS-a, do 10.10.1995. godine. Navodi da je u to vrijeme sa svojom jedinicom bio u S. V. , da je postojala disciplina dok se nije čulo da padaju mjesta, pa je onda svako išao da brani svoje, pa je tako i došlo do rasula, vojska je napuštala položaj i odlazila svojim kućama. Navodi da je Rajko Railić bio pripadnik Vojske RS, ne može se sjetiti da li je s njim bio na liniji, u bataljonu je imao 350-400 ljudi. Nakon pada dobila naredbu da se povuče sa svojom jedinicom do P. , do mjesta gdje su vidjeli da ni tu ništa ne može, pa su im onda naredili da se povlače prema Lj., tu je ostao tri dana, a jedinica je otišla dva dana u Č. na odmor i poslije su došli na B. 1 odakle su oni onda krenuli prema S. R.. Navodi da je došao u S. R. baš dole gdje je poginuo Š. V. , kojeg je poznao jer se družio sa komšijama, bio je s njim u radnom vodu, a inače, kad je išao u školu prolazio je pored tih kuća u selu. Kada došao preuzeti liniju, neko je rekao da ima civila, L., T. Z. i N., pa je on poslao dva čovjeka da ih privedu kod njega, jer ima svakakve vojske pa da ih niko ne maltretira, kad su ih priveli onda su ostali u L. staroj kući do ujutro kada su postavili liniju i prešli u njenu novu kuću, on je tu bio jedan dan jer je dobio naredbu da ide prema S.. Navodi da je Z. pitao ko ga je pretukao, a on mu je rekao da je naišla neka vojska i pretukla ga, a sa L. uopće nije razgovarao, niti je L. spominjala šta je bilo sa V.. Navodi da tu nije sreo Rajka Railića. Navodi da su Z. i njegova žena otišli za Hrvatsku, a da je L. ostala u svojoj kući, nakon što se sve smirilo nakon 5-10 dana, našli su se u Lj. pa mu je L. rekla da je traktor kod Rajka Railića, pa joj je on rekao da će pitati za traktor, kada je Rajka pitao za traktor Rajko je pristao da ga vrati. Svjedok navodi da je Rajko bio u Prvoj četi ili Trećoj četi P., ali on to nije znao prvi put.

Na pitanje branioca, vezano za izjavu svjedoka da su se smjestili u staru L. kuću, da li je to kuća u kojoj je V. ubijen, svjedok odgovara da nije, drugi dan je prešao u tu kuću, postavio je liniju i onda je on odatle prebačen. Navodi da je u tu kuću mogao dolaziti ko hoće.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **T.** **F.** i isti je izjavio je da je prije rata, kao i u toku rata živio u B.2, da je u toku rata bio vojno angažiran, u Šestoj sanskoj brigadi, do kraja rata. Početkom oktobra 1995. godine sa svojom jedinicom je bio na L. i K. , sa L. su prebačeni na K., jedan dio je ostao na L. , a drugi dio na K. . Na tim položajima ostaju dok im nisu javili da je S. M. pao u ruke Armije R BiH. U to vrijeme dok su bili na liniji moglo se otići kući, ko je htio i imao želju da ode, a većinom su dopusti bili sa L. jer K. bila malo dalje. Na pitanje kantonalnog tužioca da li je poznao V. T. , svjedok izjavljuje da je V. T. sin njegovog strica, bio je pripadnik Vojske RS, istog dana su otišli i do istog dana bili. V. Š. poznaje jer su radili na istom radnom mjestu kao bušači kompresoristi. Čuo je od njegove supruge L. da je V. navodno ubijen u kući, da ima tragova, ali nije išao gledati, valjda postoji neki pucanj na zidu. S njim je, kod L. kuće, bio i njegov rođak V. T. , ali je on otišao gore u šumu i kasnije dolazio po vodu i hranu. Nakon 2-3 godine od tog susreta sa L., ona ga je uvela u kuću i pokazala mu rupu u zidu gdje je V. ubijen, ona mu je rekla da zna ko je to uradio i da će se znati, a on je nije više propitivao. Na pitanje kantonalnog tužioca koji bi datum mogao biti period kad su došli pred L. kuću, svjedok odgovara da se radi o 10. ili 11., nije siguran. Navodi da je kod L. kuće vidio i Rajka Railića, zajedno sa ostalim borcima kojih je bilo puno, Rajko je bio u šarenoj SMB uniformi, imao je

kapu, a od oružja misli da je imao automatsku pušku. Navodi da je u S. R. živjelo većinski hrvatsko stanovništvo, da je tu jedna pravoslavna kuća V. V. i njegove žene L., katoličke nacionalnosti. Rajka je viđao na P., viđao ga je u jedinici. Ne zna gdje je Rajko bio 5.10.1995. godine.

Na pitanje kantonalnog tužioca gdje je on bio 5.10.1995. godine, svjedok odgovara da je 100% bio u K., pa tužilac pita da li je i Rajko bio u K., a svjedok odgovara da ga nije vidio, da je to druga linija.

Na glavnom pretresu od 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **T. Z.**, datog pred Kantonalnim tužilaštvom USK u Bihaću, dana 13.06.2016. godine, proizilazi da je svjedok do 5.12.1995. godine živio sa svojom obitelji u selu S. R., općina S. M.. Navodi da u toku rata nije bio mobilisan. Imao je obavezu da u svom selu S. R. dijeli pomoć koja je stizala od Caritas-a. Navodi da su se na početku rata linije formirale daleko od njihovog sela, a selo je cijeli rat, do oktobra 1995. godine, bilo pod kontrolom RS VS i policije. Poznato mu je da je njegov susjed V. Š., L. suprug, ubijen 5.10.1995. godine. Navodi da su tog dana i njega tukla četiri srpska vojnika i jedna ženska osoba. Negdje oko 5 sati ujutro, tog 5.10.1995. godine, njegovoj kući došao je J. Z. koji mu je rekao da se nešto desilo u kući V. Š., da je navečer njegovoj kući došla V. supruga L., da je bila gola, da joj je njegova supruga D. dala odjeću da se obuče. J. mu tada nije rekao da je V. ubijen već samo da s njim ode vidjeti šta se desilo sa V.. Kad su došli do J. kuće, krenuli su skupa sa J. B., i J. sinom S.. Došavši kod V. kuće vidjeli su da u kući gori svjetlo i da ispred ulaznih vrata leži njihov pas. U kuću je prvo ušao Jerko, zatim J., a onda on i S., kad su ušli u kuću vidio je u dnevnom boravku, u blizini šporeta, rupu u zidu koja je bila načinjena od metka. U blizini te rupe na boku je ležao V., nije davao znakove života, ali nije vidio oko njega krvi, kasnije je čuo od L. da je ona išla u podrum kako bi donijela rakije za goste koji su dolazili na žalost i da je ona u podrumu vidjela krv koja se slijevala kroz daske na podu na kojima je V. ležao. S. je odmah otišao javiti srpskoj policiji koja je ubrzo došla na lice mjesta, kada je policija svoje obavila rekla je da se V. može ukopati. Navodi da je on onda otišao u kuću, a zna da su V. došli opremati B. A. i G. D.. Navodi da je tog dana otišao na V. sahranu na groblje G. u S. R.. Od L. je čuo da su njihovu kuću napala dvojica vojnika u noćnim satima i da su na sebi imali neke šešire, navodno je jedan ušao u kuću dok je drugi ostao s V. vani, tražeći od njega pare, da je V. imao samo 100,00 DM, a da su oni tražili još, da im je on rekao da je dao 100,00 DM L., pa je jedan od njih išao u kuću kod L. da traži novac, da se L. morala skinuti gola kako bi pokazala da nema uz sebe novac, ali je ipak pronađeno 100,00 DM i 1.000,00 šilinga, pa se taj opet vratio vani jer je L. rekla da ona drugih para nema i da su pare kod V. ako ih ima, da je L. iskoristila priliku i iskočila kroz prozor, te otišla do nekog grmlja iza kuće, tu se sakrila, da je čula pucanj i znala da se V. nešto dogodilo, ali nije znala da li je ubijen ili nije, da je L. kasnije pobjegla kod J. a i D. i da su oni čekali zoru da J. dođe po njega i da idu do njihove kuće vidjeti šta je bilo sa V., da su tu našli V. ubijenog. Navodi da je u to vrijeme njihovo selo bilo pod kontrolom Vojske RS, nakon par dana u selo je stigla AR R BiH, a Vojska RS se povukla prema P. u, nakon tri dana je ponovo Vojska RS došla nazad u njihovo selo, a linije sa AR R BiH su bile blizu. Navodi da su se srpski vojnici smjestili po njihovim kućama, a sjeća se da ih je bilo i u kući V. Š. S. R. je napustio u 12. mjesecu 1995. godine i otišao u RH, sa Lucijom se sreo u S. R. nakon godinu dana i ona je tada rekla da je prepoznala jednog od dvojice napadača koji su ubili V. i da je to Railić Rajko, sin Mihajla iz P., a da drugog nije prepoznala jer on nije ulazio u kuću i da je bio vani sa V. om. Navodi da mu L. nije ranije rekla za Rajka Railića jer se plašila za svoju sigurnost. Navodi da je on poznao Rajka Railića kao mlađeg momka, još od prije rata, a posebno je poznao njegovog oca M.. Navodi da su oni bili iz susjednog sela i često su išli kod njih raditi, a i oni su dolazili njima. Znali su ih znali svi mještani jer su bili komšije. Navodi da je Rajko Railić nakon V. ubistva, nakon što se AR R BiH povukla iz njihovog sela, dolazio u uniformi sa automatskom puškom da traži od njega da mu da svog fiću da nešto preveze. Rajka Railića je često viđao da kroz njihovo selo prolazi

u vojnoj uniformi sa automatskom puškom, a kroz selo se kretao pješke. Svjedok je izjavio da je poznao P. D., sina D., i navodi da je i njega viđao u selu u uniformi sa automatskom puškom, ali ga je viđao rjeđe u odnosu na Rajka Railića. Za njega je čuo da je u mjesecu aprilu 1993. godine ubio njihovog komšiju J. Š.. Što se tiče ubistva V. Š. , smatra da je V. pogriješio što je dan prije išao u S. M. da zamijeni stare njemačke marke u nove novčanice jer su napadači vjerovatno imali saznanja da ima novac.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz **vještaka Dževada Durmiševića**, specijalista sudske medicine patologije, izjavio je da je po naredbi Kantonalnog suda, broj: 11319 16 Kpp od 11.05.2016. godine, a na zahtjev Kantonalnog tužilaštva vršio obdukciju, dana 01.06.2016. godine na lokalitetu Grošića groblje S. R. , općina S. M. , te navodi da u cijelosti ostaje kod pisanog nalaza. Na lokalitetu Grošića groblje S. R. izvršili su ekshumaciju mrtvog tijela Š. V. a koji je rođen 19.08.1937. godine, a koji je prema navodu istražnih organa usmrćen dana 05.10.1995. godine i istog dana je i pokopan. Nakon ekshumacije, kad se kosti izvuku iz grobnog mjesta, kosti se očiste i poslože u međusobnom prirodnom položaju, vidi se da je skelet kompletan, evidentiraju se slabo očuvane ploštine obje lopatične kosti te krajevi rebara koji su kod nekih rebara postmortalno oštećene dakle lopatice su postmortalno oštećene, dakle u toku protoka vremena nedostaju dijelovi koji su tanji i više su osjetljivi na vlagu, na zemlju i tako dalje, i dosta rebara je u vidu ulomaka, ali koji su također postmortalno oštećeni. Od odjeće nije bilo na tijelu ništa osim par čarapa, što se tiče ovih identifikacionih karakteristika odmah se vidi, na prvi pogled, da se radi o muškom skeletu, da se radi o odrasloj osobi, a prema dužini kostiju da je prosječne visine 170 – 175 cm. Što se tiče dakle povreda, kad su posložili kosti na licu mjesta, od povreda se vidi prelom, to su one promjene na kostima koje su nastale zaživotno, iz kojih se vidi da su nastale dakle tokom života ili perimorten, dakle u momentu smrti, oko momenta smrti i tako. Prelom 6. i 7. rebra u lopatičnoj liniji s desne strane, sa poprečnom frakturnom pukotinom oštrih prelomnih rubova na unutrašnjoj plošnji rebra koja je pomjerena prema unutra i vidi se nedostajući fragment donjeg dijela desne lopatične kosti. Postojali su tu i ulomci rebara ali zbog propadnutosti, dakle, zbog protoka vremena prema onim rubovima ne može se odrediti da li su nastale zaživotno ili poslije smrti. Dakle, u mišljenju je naveo slijedeće: posmrtni ostatke predstavlja kompletan skelet odrasle muške osobe spola na ime Š. V., dakle njegovo ime je pisalo na grobnom mjestu, utvrđene su povrede desne strane grudnog koša u vidu preloma šestog i sedmog rebra desno u lopatičnoj liniji i nedostajućeg fragmenta vrha desne lopatične kosti. Dakle, 6. i 7. rebro lopatična kost se naslanja straga na rebra od drugog do sedmog rebra, znači do drugo do sedmo rebro su ispred lopatice. Šesto i sedmo rebro su na dnu lopatice, u donjem dijelu maloj lopatičnoj regiji i kako vrh ove lopatične kosti nedostaje vjerovatno se radi o povezanim povredama. Dakle, navedeni prelomi su vjerovatno mogli nastati, o izgledu preloma kako prelom izgleda, mogli su nastati djelovanjem tupine mehaničkog oružja, mada zbog oštećenja vrha lopatice nije isključeno ni djelovanje projektila iz ručnog vatrenog oružja čija je putanja išla između 6. i 7. rebra i kroz vrh desne lopatice koji nedostaje i koji odgovara projekciji između dva preloma, u tom slučaju bi projektil ošteti vitalne organe grudnog koša ako je se radi o projektilu, dakle, ne može tvrditi zbog izgleda oštećenja da li se radi o projektili niti može utvrditi sigurno da li se radi o djelovanju tupine mehaničkog oružja, to su te povrede ti prelomi nespecifični, kad postoji na rebro siguran projektil znači, kad postoje ploštaste kosti glave lopatice koja je dobro očuvana onda je tu lako vidjeti kad je projektil prošao, ostane rupičasti defekt, u nekim slučajevima u rebro dešava se na rebro, a to govori iz iskustva masovne grobnice T. gdje su imali koštane skelete, nekad na rebro postoji polukružni defekt izbijena

unutrašnja plošnja i tu se tačno vidi da je prošao metak, uz to postoji i odjeća, pa onda kad imate na odjeći, i vidite da je rupičasti defekt na odjeći u projekciji tog oštećenja, postoje oštećenja rebra i onda se sa sigurnošću može kazati da je rebro oštećeno projektilom i onda se piše uzrok smrti je strelna povreda grudnog koša. Kod ovakvih slučajeva, da su prelomi rebara dva susjedna rebra prelomljena na ovakav način, postoji mogućnost da je projektil prošao između dva rebra, dakle, kroz međurebarni prostor. Vještak navodi da kad projektil prolazi, pogotovo projektil visokih brzina, dakle dugocijevnih oružja, to je ogromna sila, ta kinetička energija prilikom prolaska između dva rebrana prostora se oslobađa tako da nastaje jedna temporalna šupljina koja je u milisekundama, ta silna energija se prenosi na okolno tkivo, naravno u tom slučaju rebra pucaju, to je razlog zašto dolazi do preloma susjednih rebara, ali ako postoje samo rebra bez odjeće, opet se ne može tvrditi da se radi o projektilu, da je u ovom slučaju postojala odjeća, npr. postoji odjeća, oštećenja, rupičasto oštećenje i u projekciji tog oštećenja ovakav prelom poprečni koji je nespecifičan, onda je naravno velika vjerovatnoća da je nastao od projektila. Navodi, kad je radio na Šejkovači gdje su radili skelete sa Tomašice, bilo je dosta ovakvih slučajeva pa je imao kostur u prirodnoj veličini i onda bi on, ako je oštećenje na odjeći, tom kosturu obukao tu odjeću, i otprilike se vidi po prelomima kostiju gdje bi moglo biti oštećenje koje je nespecifično, koje je, dakle, ove prirode, jer vrlo se često dešava da imate pored ovakvih oštećenja projektilima posmortalne prelome u blizini pa ne možete sa sigurnošću utvrditi šta je postmortem, šta nije. Navodi da u ovom slučaju postoji vjerovatnoća da su povrede nastale vatrenim oružjem, ali ne može sa sigurnošću tvrditi da su prelomi nastali uslijed projektila, postoji mogućnost iz razloga koje je prethodno objasnio. Navodi da je prelom takav da je izbijena unutrašnja površina rebra, što znači da je sila djelovala sa vanjske strane, isključuje se bajoneta ili oštrica, ali ne isključuje neki tupo tvrdi predmet. Navodi da je lopatica otprilike trokutastog oblika to šesto i sedmo rebro je taman dole na vrhu, ovo gdje je oštećenje, ono je iza dakle iza lopatice, vrh lopatice, upravo što je taj dio lopatice oštećen, nedostaje taj dio lopatice, taj dio je otporniji na protok vremena nego središnji dio. Obično ne može nestati uslijed procesa vremena, može ali, obično zbog protoka vremena najprije se oštećuje središnji dio koji je najtanji jer kad se pogleda na fotodokumentaciji vidi se da su obje lopatice simetrično u središnjem dijelu propale. Na pitanje predsjednika vijeća da li zaključuje da je to oštećenje nastalo od nekog mehaničkog udara metka ili slično, vještak odgovara da zbog tog oštećenja vrha lopatice on nedostaje, a u projekciji je međurebarni prostor između 6. i 7. rebra, postoji vjerovatnoća, ne može tvrditi jer na lopatici nema jasnog ruba, jasnog izbijanja. Povrede su mogle nastati sa jednim projektilom jer je jedan projektil dugocijevnih oružja puno jači. Na pitanje predsjednika vijeća koji se tu organi nalaže, u tom međuprostoru, da bi se mogla izazvati smrt, vještak odgovara da čim ošteti pluća, odmah su pluća tu iza, dolazi do kolapsa pluća, do krvarenja, on ne mora trenutno umrijeti ali ne zna gdje je sad taj projektil, ako je bio projektil, u kom je pravcu otišao, ali pluća je sigurno ošteti, čim je ošteti pluća to je teška tjelesna povreda i opasna povreda, znači čim je ošteti pluća to ne mora značiti da će umrijeti. To je desna strana pluća, to su onda povrede organa grudnog koša, možda je i kroz srce, ali to ne može tvrditi, dakle ne zna, zavisi da li je odozgo ili odozdo, koji je pravac projektila, to se ne može utvrditi.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **G. D.** i isti je zjavio je da je u toku rata bio vojno angažiran od 1992. do 1995. godine, da je bio pripadnik 6. sanske brigade, pred kraj rata je bio u 3. bataljonu, 1. četi, bio je običan vojnik i zamjenik komandira 1. čete 3. bataljona. Tu su bili pripadnici vojske iz sela S. 1, P., dio S. R. – B. 2, B. 3, J. zaseoci. Optuženog Rajka Railića poznaje, iz jedinice, prije ga nije poznavao.

Navodi da je u krajem septembra i početkom oktobra 1995. godine njegova jedinica bila podijeljena u dva dijela, nikad nisu bili kompletna jedinica sa određenim linijama, stalno je bilo pola jedinice na odmoru, pola na liniji, tada je sa jednim dijelom vojske bio na G., na G. su došli krajem mjeseca augusta pa su onda otišli na s. D., u školu, tu je polovina čete provela neka tri dana, i onda su otišli prema selu L., a druga polovina čete je bila u S. M. na borbenom položaju jer je situacija bila nekontrolisana S.. Sa D. su prebačeni na L., selo F., tu su bili nekoliko dana, ne sjeća se datuma, odatle su se vraćali prema P. u Lj., prema selu P. . Neki dijelovi njegove jedinice tada su bili na K. . Ne zna gdje se nalazio Rajko Raičić dana 10.10.1995. godine. Na pitanje branioca da li je on bio neposredni starješina, komandir, komandant Raičić Rajku, svjedok odgovara da možda prije jeste, ali u to vrijeme nije jer se Rajko najvjerovatnije nalazio u tom drugom dijelu jedinice. Navodi da je evidentičar bio M., zvani M. i imao je jednog zamjenika, da je evidencija vođena preko komandira vodova. Nakon što mu je branilac pokazao evidenciju o prisutnosti u jedinici za mjesec oktobar 1995. godine, svjedok je izjavio da je na spisku prvo njegovo ime, a potvrdio je i imena drugih vojnika, pa je pod brojem 26. spiska vidio ime Rajka Raičića. Navodi da su uvijek bila dva četa evidentičara, jedan je bio sa jednim dijelom čete, drugi sa drugim.

Na pitanje predsjednika vijeća gdje je njegova četa bila početkom oktobra, svjedok odgovara da je najvjerovatnije bila na D., a Rajko nije bio s njima, pa predsjednik vijeća kaže da na spisku piše da je bio, a svjedok dodaje da je to spisak jedinice, pola ljudi je bilo s njim, pola na drugoj strani. Druga polovina je bila na potezu prema P.1, udaljena nekih 15-ak kilometara.

Na pitanje branioca od koga je četni evidentičar tražio podatke, od njih ili od komandira vodova, o tome ko je prisutan ili odsutan, svjedok odgovara da je tražio od komandira vodova, evidencija se vodila od smjene do smjene, od dana do dana, za svaki dan. Ako vojnik ode kući ili pobjegne onda oni to evidentiraju. Navodi da vojnik uz odobrenje komandira može dobiti dopust da ode, i onda ima opravdano. Branilac navodi da na listi pod brojem 26 stoje dva „O“ za 23. i 24. oktobar, a ostalo su plusevi, pa pita svjedoka da li to znači da je to bio opravdan izostanak, a svjedok odgovara da jeste. Što se tiče ubistva Š. V. a, navodi da je za to saznao vjerovatno poslije pada S. M., kada su došli u S. R., njegova žena je ostala s njima, prenoćila je u toj kući i onda otišla prema Lj., a on niti je to komentarisao niti o tome zna neke detalje. Njenog supruga V. nije poznao. Na pitanje branioca kada bi moglo biti to da je sa vojskom došao u njihovu kuću, svjedok odgovara možda 14. ili 15. oktobra, možda i 16., ne sjeća se da li je Rajko bio sa njima. Navodi da njegova jedinica nije bila u S. R. na dan 5.10.1995. godine, jer je S. R. od postojećih linija bila daleko i još je po njihovim saznanjima bila slobodna. Sa svojom jedinicom je od S. R. bio udaljen 30-ak kilometara. Navodi da se u njegovoj jedinici nije pričalo ko je ubio Š. V., nije se ni znalo da se to ubistvo desilo. Navodi da je 05.10.1995. godine bilo velikih borbi, u njegovoj jedinici nije bilo bježanja. Što se drugih jedinica tiče o tome nema saznanja, jer su se sve jedinice povlačile.

Na pitanje kantonalnog tužioca da li je tačno da disciplina nije bila na zavidnom nivou u oktobru mjesecu, svjedok odgovara da je tačno, pa tužilac pita da li je tačno da su vojnici samovoljno bježali sa linije i da ih nisu mogli spriječiti, a svjedok odgovara da se i to moglo desiti. Dešavalo se da su vojnici odlazili sa linije u uniformama i naoružani, pola jedinice je bilo tamo, pola ovamo, nije se sve moglo pohvatati.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedokinje **V. M.** i ista je zjavila je da je u oktobru 1995. godine živjela u B.2, S. M., S. R., bavila se

poljoprivredom. Navodi da je poznavala V. Š. i njegovu suprugu L., od malih nogu, jer je tuda često prolazila u školu sa T. N. i V.. Navodi da su dana 05.10.1995. godine T. N. i ona krenuli u S. M., išli su komšijskim kolima na pijacu, a s njima je trebao ići i pokojni V. Š., tako joj je rekao N., krenuli su sa glavnog puta za M. i kad su prošli kuću G. ugledala je da iza jedne krivine stoji civilni policajac koji je imao plavu uniformu, ispred kuće pokojnog je bila žuta traka na kojoj je nešto pisalo crnim slovima, bili su udaljeni nekih 50-ak metara kada ih je policajac zaustavio, pitao ih je gdje su krenuli, a Nedjeljko je rekao da je krenuo po priku Š. V., da treba ići s njima u S. M., a policajac je rekao da mu je žao, da je Š. V. nastradao i da ne može davati nikakve izjave, da se moraju vratiti nazad. Vratili su se na prema glavnoj cesti i uputili se prema S. M., na putu nije bilo ni punkta ni bilo kakve vojske. Navodi da poznaje Rajka i da ga tih dana nije viđala. Što se tiče ubistva V. Š., navodi da je jedne prilike T. F. u kafani izjavio da on zna ko je ubio V. Š., isto je rekla i N. D. koja je preminula. To je bilo nekih 5-6 godina nakon kritičnog događaja. Navodi da je poznavala i L., da je L. dolazila u kafanu, da pred njom nikad ništa nije pričala o ubistvu.

Na pitanje predsjednika vijeća da li je tog dana kada je V. ubijen, kad ih je policija zaustavila, bilo borbenih dejstava, svjedokinja odgovara da nije, da su borbena dejstva bila ispred S. M., prema G.1, oni su normalno išli u S. M. kupiti što im treba. Navodi da je njena kuća od V. udaljena nekih 5 kilometara, a od njene kuće do S. M. udaljenost je nekih 13-14 kilometara. Navodi da je 13. izišla iz svog sela u Lj..

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **P. V.** i isti je izjavio da je bio vojno angažiran u 6. sanskoj, u septembru 1991. godine je otišao na ratište u H., negdje početkom 1993. godine je otišao u radnu obavezu, pa je otišao opet na par mjeseci na ratište, pa ponovo u radnu obavezu sve do 1995. godine. Poznao je Rajka Railića, komšija mu je od malih nogu, navodi da je Rajko bio u 6. sanskoj, 3. bataljonu, bili su skupa kad je mobilisan, na kraju rata. Navodi da su se krajem septembra i početkom oktobra 1995. godine on i Rajko sreli u D. u školi. Navodi da je njegova jedinica otišla sa G. na L. P., pa pješke do S. M., tu su ostali par dana pa je čuo da je jedan dio jedinice došao u D., onda je i on otišao u D. i tu je sreo Rajka. Iz škole su otišli na G. L., tu je bio i Rajko, s L. su otišli u S. B., odatle pješke do hotela K.. Navodi da je evidentičar bio M. M., a s njim je evidenciju vodio i D. V.. Niko nije mogao istupiti iz jedinice bez papira, bez odobrenja komande. Navodi da nije poznao V. Š., dok ga Rajko nije pozvao da svjedoči. Na pitanje branioca gdje su se on i Rajko mogli nalaziti 5. oktobra, svjedok odgovara da su bili negdje od G. L. do K., to je od S. R. udaljeno 30-40 kilometara. Koliko on zna, Rajko nije napuštao jedinicu u tom periodu. Na pitanje branioca da li je 05.10. Rajko mogao biti u S. R., svjedok odgovara da nije jer je tada sigurno bio sa njim, sjeća se da ga je gađao kamenčićima u šljem.

Na pitanje predsjednika vijeća da li je dozvolu da idu kući davao komandir čete ili komandir voda, svjedok odgovara komandir čete, ali je čato morao napisati dozvolu da se ide kući, sve mora biti zapisano kod M..

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **M. P.** i isti je izjavio da poznaje Rajka Railića, da su u toku rata 1995. godine bili u istoj jedinici, Šestoj sanskoj, 3. bataljon, 3. četa, komandir čete je bio G., komandir bataljona je bio P., bezbjednjak je bio B. M.. Navodi da je za ubistvo V. Š. iz S. R. čuo od ljudi, a njega uopće nije poznao. Navodi da oni nisu bili u S. R. kada je ubijen V. Š., nalazili su se na borbenoj liniji, Rajko je bio zajedno sa njim, tad su bili u istoj jedinici. Bili su na reonu G., a prilikom pada S. M. prvi put su povučeni za odbranu na reon D., nakon čega su ih prebacili u L., tu su bili neko

vrijeme, a onda su ih 3-4 dana pred pad S. M. prebacili u K., motel K.. Tu su ostali kad je S. M. pao, odatle su se izvukli u K.1 i dalje nastavili kroz S. 3, njihova jedinica je otišla na P., Rajkovo i njegovo rodno mjesto, a on i Rajko su se odvojili od jedinice i otišli prema M. bratu, jer je sve palo, a Rajko je imao brata u S. M. 1 pa su otišli da vide da li se on izvukao. To je bilo dva dana nakon pad S. M.. Tu su prenoćili i sutradan ujutro krenuli pješke za Lj. gdje su ih pokupili Arkanovci i vratili ih u S. M.1. Navodi da su na kraju bili u S. R., to je bilo poslije pada S. M., tu im je bila zadnja linija, baš iznad V. kuće su bili stacionirani, sutradan su Rajka prebacili na put, ne može se sjetiti tačnog datuma tog događaja, navodi da je tad pao S. M. . Na pitanje branioca da li je optuženi Rajko bio u S. R. 05.10., svjedok odgovara da nije mogao biti jer je bio s njim na borbenoj liniji, na K. ili u D. ili u L. , ne zna tačno. Što se tiče traktora čiji je vlasnik V. Š., svjedok navodi da je taj traktor njihova vojska natovarila na kamion, on tu nije bio prisutan, pa je T. V. zamolio ljude da mu pomognu da otme traktor, što su i uradili, pa su dovezli traktor pred štalu i L. kuću. Kasnije je T. V. zamolio Rajka da taj traktor otjera u Lj. što je ovaj i uradio. Navodi da mu u vezi V. ubice ništa nije poznato, čuo je u kafani R. u Lj., poslije završetka rata, od F. T. da Rajka optužuju ali da on zna ko je ubio V., pa ga je svjedok upitao ko, a on je odgovorio da će reći kada bude potrebno i gdje bude potrebno.

Na pitanje predsjednika vijeća kada je čuo da je V. ubijen, svjedok odgovara da je čuo kad je Rajko optužen, kad su došli do njega da da izjavu. Na pitanje predsjednika vijeća da li je znao da je V. ubijen kada je prevezio traktor preko potoka, svjedok odgovara da jeste, ljudi su pričali, vojska, ne zna ko jer je bilo davno. Zatim predsjednik vijeća pita svjedoka da li je bilo napuštanja jedinice, pucanja linije, bježanja, nakon što su se on i Rajko vratili sa otpusta u 10. mjesecu, a svjedok odgovara da jeste bilo napuštanja linije, kad su krenuli u selo K., dva dana poslije toga je pao S. M. , pa predsjednik vijeća pita da li je jedinica bila raspoređena pola ovamo – pola tamo, da li je neko išao prema B. K. , a svjedok odgovara da nije.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **M. M. 1** i isti izjavljuje da je do rata živio u P., općina S. M. , da je bio zaposlen u Lj. gdje je i sad. Navodi da je u toku rata bio vojno angažiran, u 6. sanskoj brigadi, 3. bataljonu, kao četni starješina, vodio je svu evidenciju, bio je faktički četni evidentičar. U početku je pisao ime i prezime, a kasnije se evidentiralo gdje je ko, na kojem dijelu ratišta, ko je prisutan, ko nije prisutan, ko je opravdano, a ko neopravdano odsutan, ko je na bolovanju, itd. Nekad je to umjesto njega radio njegov zamjenik D, a nekad R.. Nakon što je branilac svjedoku pokazao kopiju vojnog obveznika i kopiju evidencije za mjesec oktobar 1995. godine, svjedok dodaje da je to ta evidencija koju su vodili, da je mislio dostaviti ali nije imao tu svesku jer je bila kod F. T. i M. D., a sad je ta sveska kod njega, kod kuće. Navodi da su im, na kraju, kad se sve završilo, iz komande njihove jedinice rekli da se spali sva arhiva. Navodi da je on ostavio te sveske jer je smatrao da će mu biti neophodne za neka dokazivanja, pa je te tri sveske ponio kući. Nakon što je branilac pitao svjedoka šta piše, a svjedok odgovorio da piše oktobar 1995. godine, branilac postavlja svjedoku pitanje iz koje je jedinice popis, a svjedok odgovara da je popis 1. čete 3. bataljona, jedinice u kojoj je on bio evidentičar. Na toj evidenciji se nalazi optuženi Rajko M. R., pod brojem 26, a prvo ime na spisku je G. M. D., zamjenik komandira. Na spisku se nalazi ukupno 172 zavedenih lica, spisak se sastoji od četiri stranice, a osim podataka o prisutnosti sadrži i podatke o samovoljnom, tj. neopravdanom izostanku. Svjedok izjavljuje da poznaje optuženog Rajka, da je on bio s njima u jedinici, navodi da na spisku 22., 23. i 24. oktobara 1995. ima opravdan izostanak sa linije, vjerovatno je išao kući na odmor, i slično. Ostale dane u mjesecu je bio prisutan u jedinici. Svjedok navodi da je 05.10. evidentirano da je Rajko bio prisutan u jedinici, ali ne zna ko je to evidentirao, on ili njegov

zamjenik. Navodi da je svaki čovjek evidentiran za svaki dan. Navodi da je čuo za Š. V. a, ali ga nije lično poznao. Za ubistvo je čuo tek poslije, u 11. mjesecu. Ne sjeća se tačno koji je datum u pitanju, da li 5. ili 3. ili 4. oktobar, ali navodi da je njegova jedinica u kojoj je bio optuženi Rajko bila na L. , ne zna kako se tačno zove dio, misli da su L.. Navodi da je L. od S. R. udaljen 30-ak kilometara. Navodi da su bili na G. i da su se vratili 16. ili 17.09.1995., autobusima su došli do D. D., tu su prenoćili i sutradan išli do škole u D. i tu postavili liniju. Navodi da su sa četom ostali u D. D. pa su preselili u D. naselje, dio jedinice, a što se tiče optuženog Rajka, navodi da je on bio u dijelu koji je gore prema B. K., ne zna tačno. Evidenciju kod K. je vodio R. V., koji je onda tu svesku donio njemu iz čega su oni dijelove toga prenijeli, a misli da je ta sveska uništena. Navodi da su kod L. evidenciju vodili Đ. R., D. V. i on, zavisno ko se zatekne. Na pitanje branioca da li je 05.10.1995. godine optuženi Rajko Railić mogao biti u S. R., svjedok odgovara da po evidenciji i rasporedu ne vjeruje u tu mogućnost. Navodi da je jedinica do 10.10. bila na L. , da je u trenutku oslobođenja S. M., 10.10. njegova jedinica bila na L. , držala je liniju. Na pitanje branioca da li je bio u kući Š. V. a i njegove supruge, svjedok odgovara da nije nikako bio. Ne zna da li je bilo komande ili IKM u kući Š. V. a, a navodi da tu dole jeste bila neka njihova linija ponovo postavljena, možda 20.10. ili slično.

Na pitanje kantonalnog tužioca da li je tačno da je u prvoj polovini 10- mjeseca postojao oružani sukob između Vojske RS-a i A R BiH, u oktobru, svjedok odgovara da jeste. Na pitanje kantonalnog tužioca da li je tačno da su vojnici znali napuštati jedinicu i odlaziti da bi se vidjeli da svojim porodicama, svjedok odgovara da jesu ali nakon 10.10., bilo je i prije toga ali rjeđe.

Na pitanje predsjednika vijeća koliko je njegova četa brojala vojnika, svjedok odgovara da misli da se radi od broju od 152 vojnika, pa predsjednik vijeća pita kako dođu do tog popisa, da li im komandiri vodova dostave, a svjedok odgovara da imaju spisak kod sebe i onda taj spisak vode i prođu liniju danas, ili on ili njegov zamjenik, ako dobiju cigarete, a kad su borbena dejstva onda prolaze liniju ako treba nešto dostaviti, a evidencija ostaje dole u vozilu koje su imali sa sobom. Što se tiče evidencije, oni broje ukoliko prođu liniju, a ako ima promjena onda komandir čete kaže, ako je neko otišao ili je poslan da ide kući. Ukoliko komandir ne kaže ništa onda oni stavljaju x da je prisutan, i to vode svaki dan, ako ne uvedu za danas onda uvedu sutra ujutro. I kad je četa bila u rasulu oni su to evidentirali, morali su. Svjedok navodi da je poznao optuženog, da je u transformaciji njegov bataljon jedno vrijeme pripadao protuoklopnom vođu, nakon nekog vremena se to ponovo rasformiralo, i tu nije imao evidenciju, kroz sjećanje do augusta 1995. je bio na bolovanju.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020. godine uveden je iskaz svjedoka **D. V.**, po nacionalnosti Hrvat i isti je izjavio da je bio pripadnik Vojske RS, u 6. sanskog brigadi, 3. bataljonu, 3. četi. Rajka Railića poznaje, prvi put ga je sreo kad se priključio jedinici. O ubistvu V. Š. ne zna ništa direktno. Za vrijeme njegovog ubistva njegova jedinica je bila u F., S. V., negdje u dijelu od S. M., to je od S. R. udaljeno 50-ak kilometara, možda i više. Navodi da je kompletna jedinica bila gore, pa računa da je i Rajko bio s njima. Navodi da je na L. bio ali na K. nije. Navodi da je njihova četa bila razdvojena, jedni su otišli za K., jedni za L. P. , a koliko je upoznat, Rajko je bio s njim na dijelu za K.. Za ubistvo V. Š. čuo je poslije 10.10. i pada S. , kad su došli u S. R.. Uspostavili su liniju blizu V. kuće i tu se šušalo da je V. ubijen. Navodi da poznaje V. suprugu L., od malih nogu. Navodi da je 20 godina nakon rata slušao nekakvih priča o tom ubistvu, ali nikad nije čuo da je neko spomenuo Rajka Railića. Navodi da je V. supruga L. njegova komšinica u B., ali da s njom nikada nije direktno pričao o tim stvarima, mada se po selu šušalo, neki ljudi su spominjani, ali Rajko nikad nije. Navodi da ni komšija V. nikada nije spominjao ništa o ubistvu V..

Na pitanje predsjednika vijeća da li je, nakon što su uspostavljene linije u S. R., viđao Rajka na tom području, svjedok odgovara da misli da je Rajko bio dole bliže. Navodi da su saznali da je V. ubijen kada su tu došli, pričalo se, i u tim pričama Rajko nije spomenut.

Na pitanje branioca zna li da li je L. poznavala Rajka prije ili poslije rata, svjedok odgovara da pretpostavlja da nije, jer je on mlađi dečko iz P. , a to selo je relativno daleko od njih, ni on ga nije poznao dok se nisu našli u jedinici, nije ga viđao da silazi po B., po S. R.. Na pitanje branioca da li se pričalo da je V. ubio P. D., svjedok odgovara da jeste, on je poznao D. P., on je bio pozadinska jedinica, miner ili nešto tako, pa se s njim nije susretao.

Na glavnom pretresu, održanom dana 09.09.2020.godine uveden je iskaz svjedoka **S. M.** isti je izjavio da je u toku rata u BiH bio vojno angažovan, bio je aktivan od 1.5.1992. do kraja 1995. godine, na poziciji običnog vojnika, u 6. sanskoj krajiškoj brigadi, 3. bataljonu. Pošto je iz P., izjavljuje da poznaje Rajka, navodi da su generacija, možda je Rajko 2-3 godine mlađi od njega. Navodi da su u ratu bili zajedno, u istoj jedinici, u periodu 1992-1995. Navodi da su krajem septembra i početkom oktobra bili na G. , nakon toga su otišli u selo D., kod škole. I Rajko je cijelo vrijeme bio u toj četi zajedno sa njim. Nakon toga su otišli u selo L., odnosno bili su raspoređeni, starješina im je bio B. M.. Od L. je pola čete pošlo na G.1, na lokaciju C., vrh , a oni su išli sa druge strane, sa D.. Navodi da su on, Rajko i M. P. bili zajedno, išli su sa L., sa sobom su imali automatske puške. U L. je B. naredio da pola čete ide na G.1, a druga polovina je ostala u L. , a njome je komandovao M., stariji vodnik ili poručnik, on je njih vodio. Svjedok navodi da ih je bilo 30-ak, kad su došli na određeno mjesto u šumi, prenoćili su gdje su njih trojica zajedno spavali, ujutro, misli da je to bilo 10. oktobra, bili su na straži i vidio je dvojicu bh. vojnika, i M. je naredio povlačenje. Navodi da je optuženi 5.10. bio zajedno s njima negdje oko L. jer su se kretali prema K. . Navodi da ne poznaje V. Š., niti je o tome šta čuo jer je bio u šumi. Navodi da nisu bili u S. R.. Svjedok navodi da je čitavo vrijeme bio u jedinici, jedino kad je pala S. , onda je 13. i 14. bio sa roditeljima, nije tražio odobrenje za odlazak iz jedinice, otišao je samovoljno, ne zna da li je to igdje evidentirano.

Na glavnom pretresu, održanom 09.09.2020.godine uveden je iskaz optuženog optuženi **Rajka Railića** koji je dao iskaz u svojstvu svjedoka. Isti je izjavio da je u toku rata bio vojno angažiran, u 6. sanskoj krajiškoj brigadi, 3. četa, 3. bataljon. Mobilisan je 28. augusta 1992. godine, prije toga je bio na odsluženju vojnog roka, 90., te 92. godine. Navodi da je od prve mobilizacije cijelo vrijeme bio na gradačaćkom ratištu, do 95. godine, negdje oko maja mjeseca su ih prebacili na G. 1 ko ratište prema B. K. . U tim periodima odlazili su na gradačaćko ratište i vraćali se, a pri padu S. M. ili osvajanju S. M. došli su pije 10-15 dana, to je već bio kraj septembra, na područje L. , D., K.. Tu su ostali do pada S. 10.10. Navodi da su došli sa kompletnom jedinicom čete na D., autobusima do S. , od S. su išli kamionima. Došli su u D. kod škole, treći dan su prebačeni na L. gdje su se zadržali dan ili dva, u kasnim noćnim satima su ih razdvojili, mlade vojnike su prebacili na K., rođeni brat M. R. je bio sa njim, starješina B. M. rekao je da ne mogu dva brata ići zajedno, pa je onda otišao sa svojom mlađom grupom, a stariji brat D. je već bio na K. . Navodi da se sve to moglo desiti prije 1. oktobra, na kraju septembra. Gore su se zadržali do pada S. M., 10.10. Dobili su obavještenje da se povlače prema K. 1, da je Armija R BiH ušla u S. M. i da napuštaju položaje, da ne idu prema S. M., da idu dole gdje su ostavljeni prolazi za njih da se izvuku. Dolaze u D. K.1, do S.3, jedni su otišli prema P., a on je sa svojim otišao putem B.4 – M. B – S. M.1 – S. R. , prema Lj.. Navodi da dan prije toga nije dolazio u S. R. , da je u životu tri puta prošao kroz S. R. . Što se tiče udaljenosti P. od S. R. , navodi da postoje razni putevi, preko šuma, njiva, sve je do nekih 7

kilometara, oko 3-4 kilometra, ne zna tačno. Tvrdi da 05.10.1995. godine nije bio u S. R.. V. Š. nije poznao, niti ga je ikad vidio. U njegovoj kući nije bio, navodi da je bio pred kućom kada su došli na položaje 12. i 13. oktobra 1995. godine, sa svojom jedinicom, kad se povukla Armija R BiH iz te kuće i sa tih položaja. Navodi da je njihov položaj bio kod kuće oštećene Š. L., komanda je bila u njenoj kući, a on je bio na B.1, sa B.1 su ga nakon dva dana pozvali da dođe pošto je bio nišandžija ručnog bacača, pa su ga pozvali da obezbijedi komandu na put S. R. – S. M.1, ka Lj., da tu bude sa rovom i sa svojim pripadnicima pomoćnicima. Rasporedio ga je M. M. uz pomoć D. G., ali se tu najviše pitao B. M. koji je rekao da je samo dijelio cigare za vrijeme rata. Navodi da L. Š. nikad nije ni vidio ni sreo, sve do suđenja. Kada su došli na položaje, čuli su priču da je čovjek poginuo, mislio je da je poginuo na ratištu. Navodi da je on bio 50 metara od njene kuće sa rovom, sa njom je bio blizak V. T. koji je poslije nju i oženio. V. je bio pripadnik njihove jedinice, V. je znao sve njegove podatke, navodi da se sve ovo dešava na nagovor V. , da je V. oženio L., kako navodi „odmah sa groblja“. Navodi da su to pričale L. komšije i da i danas pričaju. Na pitanje branioca otkud kod njega traktor vlasništva V. Š. , svjedok odgovara da je ostao povlačenjem iz S. R. prema S. i B. M. , traktor je bio natovaren na vojni kamion, on je mislio da je to vojni traktor, da se vojska s njim služi, naišli su T. V. i T. F. i rekli mu da je to L. i V. traktor, pa su oni skinuli traktor sa kamiona, V. je rekao da odveze traktor do Lj., da ga ne otjera druga vojska. Navodi da su T. V., T. F. , P. M. i on sjeli na traktor i odvezli ga u Lj., parkirali ga i otišli prema S. na položaj. Svjedok navodi da P. D. nije poznao, poznato mu je ime i prezime, kada je kasnije vidio slike prepoznao ga je ali navodi da on nije bio u njihovoj jedinici. Navodi da ga L. Š. nije mogla poznavati jer on nije prošao tri puta u životu kroz S. R. , da je ona duplo starija od njega, mogla ga je, kako kaže, roditi.

Na pitanje tužioca da li je njegov brat u toku rata držao neku trgovinu u S. M.1, svjedok odgovara da nije, da je imao gostionu. Navodi da mu je poznato da su prije rata u S. R. živjeli Hrvati ali mu nije poznato koje je čija kuća. Bilo je tu i Srba, a svi su bili angažovani u Vojsci RS. Navodi da je L. Š., kada su bili u S. R., pričala da joj je muž poginuo.

Iz navedenih dokaza je sasvim pouzdano utvrđeno da je dana 05.10.1995.godine u naselju S. R. općina S. M. u kući u kojoj su živjeli Š. V. i njegova supruga Š. L. došlo u večernjim satima do upotrebe vatrenog oružja a potom da je Š. L. pobjegla do prvih susjeda kojima je saopćila da su ona i njen suprug napadnuti međutim, pošto je bilo ratno stanje i pošto su u tom mjestu živjeli lica hrvatske nacionalnosti a mjesto i općina S. M. bili su pod kontrolom Vojske i policije Republike Srpske u tim noćnim satima niti L. niti njen susjed J. nisu išli do kuće da bi u jutarnjim satima nakon što se razdanilo otišlo se do kuće Š. V. a te je išao i T. Z. te po dolasku u kuću našli su mrtvo tijelo Š. V. a koji je ležao na boku nije davao znakove života te je potom javljeno policiji a nakon toga je izvršena i sahrana na mjesnom groblju.

Prilikom donošenja ove presude sud je u cijelosti prihvatio nalaz, mišljenje i iskaz vještaka medicinske struke doktora Durmišević Dževada specijaliste sudske medicine i patologije koji je izvršio obdukciju po naredbi Kantonalnog tužilaštva dana 01.06.2016.godine te nakon izvršene obdukcije utvrđeni su prelomi šestog i sedmog rebra koji su mogli nastati djelovanjem mehaničkog oružja i to bi moglo izazvati smrt iz razloga jer se tu nalaze organi kao što su pluća , srce i slično te svako oštećenje navedenih organa dovodi do kolapsa a zatim i do smrti. Sud je također prihvatio iskaz svjedoka neposrednih očevidaca mjesta gdje je pronađeno mrtvo tijelo oštećenog Š. V. kao što su iskazi svjedoka T. Z., zatim iskaz svjedoka Š. L. i drugih.

Sud je također prihvatio kao valjane, istinite i zakonite sve materijalne dokaze koje je optužba izvela u toku glavnog pretresa a također koje je izvela i odbrana tokom glavnog pretresa i njihov sadržaj u toku postupka od strane optuženog, njegovog branioca i kantonalnog tužioca nije činjenično osporavam i nije doveden u sumnju.

Budući da u toku postupka optužba svojim izvedenim dokazima nije uspjela dokazati krivično pravne radnje i krivično djelo za koje se optuženi tereti, tako da je ovaj sud optuženog oslobodio od optužbe uz primjenu načela in dubio pro reo iz člana 3. ZKP FBiH. naime, zbog primjene načela in dubio pro reo činjenice koje idu na teret optuženog moraju biti sa sigurnošću utvrđene, za razliku od činjenica koje idu u korist optuženog, a koje se uzimaju za utvrđene čak i onda kada su one samo vjerovatne tj. kad postoji sumnja u njihovo postojanje. Ovakvo stanovište zauzeo je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj odluci broj AP-661/04 od 22.04.2005.godine. Prema odredbi člana 3. stav 2. ZKP FBiH „sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog“, a što je u konkretnom slučaju i pri ocjeni izvedenih dokaza primijenio i ovaj sud.

Prema odredbi iz člana 3. stav 1. ZKP FBiH i odredbi člana 6. stav 2. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda „svako koje optužen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže“, dok prema odredbi iz člana 15. ZKP FBiH „sud, tužitelj i drugi organi koji učestvuju u postupku dužni su s jednakom pažnjom da ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete osumnjičenog tj. optuženog tako i one koje im idu u korist“.

Imajući u vidu naprijed izloženo i općenito uzevši nužno je naglasiti, da se uvijek, prvenstveno mora najprije pretpostaviti nevinost optuženog bez bilo kakvih preduvjerenja te da ga sud može jedino osuditi na temelju dokaza iznesenih tokom suđenja. Dakle, ne smije se poći od neko preduvjerenja da je optuženi kriv, pri čemu se primjenjuje temeljni pravni postulat, a to je, da je teret dokazivanja na tužitelju i da svaka dilema koja se pojavi mora ići u korist optuženog. Dakle, svaka situacija u kojoj se javlja najmanja sumnja u pogledu činjenica u odnosu na dokazanost ili nedokazanost određenih okolnosti, ili se pojave sumnje u pogledu činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, primjenom načela in dubio pro reo, to, mora ići u prilog optuženog i sve to sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženo. Propuštanje suda da postupi na ovakav način značilo bi postojanje preduvjerenja da je optuženi kriv, što bi pretpostavljalo kršenje odredbi iz člana 3. ZKP FBiH. Nužno je, prema tome, eliminirati sva preduvjerenja i kod donošenja odluke rukovoditi se isključivo činjenicama utvrđenim na glavnom pretresu.

Imajući u vidu navedeno u odnosu na konkretni slučaj, dakle ne smije se poći od pretpostavke i zaključka da je optuženi kritičnog dana naoružan sa automatskom puškom skupa sa još jednim nepoznatim vojnikom kao pripadnik vojske Republike Srpske znajući da je navedeno mjesto nastanjeno licima hrvatske nacionalnosti tj. u mjestu S. R. općina S. M. došao do kuće Š. V. a skupa sa tim nepoznatim vojnikom predstavio se kao policiji te kada je V. otvorio vrata odnosno njegova supruga L. da je optuženi ušao u kuću a nepoznati vojnik ostao u dvorištu te da je naredio da mu daju 500 DM a kada nije dobio novac da je V. izvodio iz kuće do tog nepoznatog vojnika i da su ga tu tukli obadvojica tj. ispred kuće, da bi ga potom opet optuženi vratio kući, ponovo tražio novac te mu je L. dala 100 DM, ponovo zatim izvodio V.

vani do nepoznatog vojnika tu su ga tukli a optuženi se nakon izvjesnog vremena vratio u kuću te prijetnjom puškom i nožem koje je stavljao na L. prsa tražio novac naredio da se skine što je ona učinila kako bi vidio da ista kod sebe nema novca, naredio joj da ostane tako stajati, izišao vani do tog nepoznatog vojnika koji je bio u dvorištu skupa sa V. što je L. iskoristila obukla na sebe majicu skočila kroz prozor sakrila se iza pomoćnog objekta te su potom optuženi i taj nepoznati vojnik uveli V. u unutrašnjost kuće nastavili ga zlostavljati a potom u namjeri da ga liše života jedan od njih dvojice je u V. ispucao jedan metak i nanio mu povrede desne strane grudnog koša od kojih povreda je oštećeni preminuo.

Tužilaštvo je u obavezi da dokaže i to izvan svake razumne sumnje da je optuženi počinio opisane radnje koje mu optužnica stavlja na teret a usljed kojih je kod oštećenog nastupila smrt. Zbog toga se, kao temeljno poštivanje kako zakonskih propisa tako i prava optuženog treba sumnjati u tvrdnje optužnice odnosno mora se ispitivati da li je upravo optuženi Railić Rajko ta osoba koja je sa NN vojnikom došla u kuću Š. V. i da li je usljed njegovih postupanja nastupila smrt ili je usljed postupanja neke druge osobe ili zbog nekog drugog događaja a ne od strane optuženog i NN osobe nastupila smrt kod oštećenog V. te tužilaštvo mora dokazati i to bez ikakve sumnje da je upravo smrt oštećenog nastupila zbog radnji optuženog i NN vojnika tj. sud mora biti siguran da je optuženi počinio opisane radnje za koje se optužuje usljed kojih radnji je kod oštećenog Š. V. nastupila smrt na način kako to optužnica tvrdi.

Cijeneći brižljivo iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka te dokaze koji su izvedeni na glavnom pretresu kako pojedinačno tako i međusobnoj povezanosti posebno dovodeći u vezu iskaz optuženog sa saslušanim svjedocima, javlja se čitav niz objektivnih i realnih sumnji koje ozbiljno dovode u pitanje navode optužbe u konkretnom slučaju da je optuženi i još jedan NN vojnik naoružani sa automatskim puškama došli u kuću oštećenog Š. V., predstavili se kao policija, izvodili V. iz kuće tražeći od njega novac, tukli ga u dvorištu kuće pored grožđa, zatim da je optuženi vraćao V. u kuću ponovo tražeći novac ponovo ga izvodio vani te su ponovo obadvojica tukli, javlja se čitav niz sumnji u iskaz svjedoka Š. L. i to da su dva vojnika bili optuženi Railić Rajko a drugi vojnik da je bio D. P.. Svjedok Š. L. prilikom prvog svjedočenja prezentirala je da su dva vojnika bili Railić Rajko i D. P. i ona je to jasno istakla, ona je nakon kritičnog događaja tek nakon što je došlo do oslobađanja S. M. od strane ARBiH te nakon što su uspostavljene nove linije blizu njene kuće te nakon što je njen traktor odvezen od strane optuženog i vrćen joj od strane optuženog počela govoriti da su dva vojnika koja su učestvovala u ubistvu V. bili Railić Rajko i D. P.. Iste večeri odnosno u jutarnjim satima ona bilo kome od prisutnih nije spominjala ni Rajka ni P. niti T. Z. u niti J. niti njegovoj supruzi D. niti T. F. ni bilo kome da su to bili Rajko i D. P.. kasnije je mijenjala svoje iskaze pa D. P. nije spominjala međutim Kantonalno tužilaštvo ni samo nije vjerovalo iskazu oštećene L. tako da je donijelo naredbu o obustavi istrage za D. P. sina Dušana da je dana 05.10.1995.godine u naselju S. R. općina S. M. oko 21:00 sat došao do kuće Š. V. kucajući na vrata predstavljajući se kao policija te kad je L. otvorila vrata ušao u kuću skupa sa Railić Rajkom prijeteci puškom natjerao V. da izađe vani, tukli V., tražili novac, zatim se Rajko vratio kući dobio od L. 100 DM te kad je L. uspjela pobjeći iz kuće da su obadvojica ušli u kuću fizički zlostavljali V. jedan od njih je ispucao metak i nanio povrede kojim je V. ubio na licu mjesta.

Obrazloženjem navedene naredbe se navodi da Š. L. supruga ubijenog V. kao jedini neposredni svjedok ovog događaja sa kritičnim događajem dovodi u vezu Railić Rajka i D. P. .

Tužilaštvo navodi da u konkretnom slučaju ne može se prihvatiti iskaz svjedoka Š. L. da je drugi vojnik bio D. P. a da se uzimajući u obzir da svi ostali saslušani svjedoci iznose samo svoja posredna saznanja o izvršiocima a koja im je prenijela upravo Š. L. te da nema ni materijalnih dokaza kojima bi se u tom dijelu potkrijepila njena izjava tužilaštvo smatra da se na dokazu takvog kvaliteta kao što je iskaz Š. L. ne može temeljiti osnovana sumnja kao razlog za podizanje optužnice protiv D. P. kao jednog od izvršilaca predmetnog krivičnog djela.

Cijeneći iskaz optuženog da t u svojstvu svjedoka da on nije poznao oštećenog V. niti njegovu suprugu L., da živi u drugom selu koje je udaljeno nekih 6 do 7 km, da je znao da u tom mjestu živi stanovništvo hrvatske nacionalnosti ali da nikada u životu nije vidio niti V. niti L., da je on daleko daleko mlađi od njih preko 30 godina i da kritičnog dana doista nije bio u navedenom selu niti u svom selu te da je morao biti i bio na borbenim linijama koje su udaljene više od 30 km od navedenog mjesta jer je upravo u to vrijeme kako se navodi u optužnici 05.10. događao se veliki borbeni događaj u pogledu djelovanja Armije BH za oslobođenje S. M. potvrđuje svoje navode i iskazima drugih saslušanih svjedoka svojih suboraca koji su sa njim bili tad na linijama, te dovodeći u vezu ovakav iskaz optuženog dat u svojstvu svjedoka i dokaze koje je uložila odbrana u pogledu i fizičkog izgleda optuženog kao osobe u vrijeme izvršenja krivičnog djela starosne dobi od 23 godine koju osobu ranije Š. L. nije imala mogućnosti da sreće kroz bilo kakve kontakte iz više razloga a između ostalog što su živjeli u dva različita sela, što su osobe različite nacionalnosti, pošto su osobe sa velikom razlikom u godinama i sud prihvata da optuženi Š. V. i njegovu suprugu L. nije ni poznao odnosno obrnuto da u vrijeme izvršenja krivičnog djela Š. L. nije poznavala optuženog Railić Rajka niti je mogla precizno znati da je osoba koja je ulazila u njenu kuću upravo Railić Rajko. Š. L. je naknadno nakon izvjesnog vremena od kritičnog događaja nakon što su kod njene kuće uspostavljene linije i nakon što se tu nalazila komanda Vojske RS a pored te komande je bio i optuženi Railić Rajko koji je čuvao komandu te naknadno nakon što se desilo daje optuženi Railić Rajko uzeo traktor i odveo ga svojoj kući a taj traktor je vlasništvo Š. V. i taj traktor je nakon izvjesnog vremena vraćen i to na intervenciju V. komšija lica hrvatske nacionalnosti koji su bili pripadnici Vojske RS i vraćen upravo L., nakon takvih događanja L. B. A. u i još par drugih osoba njenih susjeda tvrdi da su u njenu kuću ušli Railić Rajko i D. P. i da su oni izvršili ubistvo V. s tim da tužilaštvo ne prihvata daje ta druga osoba bila Petar i ne može se ni postaviti ni osnovana sumnja da je druga osoba bila Petar i stavlja se da je bio NN vojnik iako L. tvrdi da je druga osoba bila D. P. i ako je L. u svom iskazu tvrdila da je druga osoba D. P. i govorila je svojim susjedima da su bili Railić Rajko i D. P.. L. Rajka nije poznavala, nije se sa njim ružila, nije imala neposrednih kontakata, nije mogla poznati po glasu istog, nije mogla po stasu, radi se o osobi koji je daleko mlađi od nje koji je bio u vojničkoj uniformi koju su nosile sve osobe u to vrijeme u vrijeme rata jer su sve osobe te starosne dobi bile mobilisane kako u vojsci tako i u policiji RS. Sve naprijed navedeno kod ovog suda stvara sumnju da je upravo Railić Rajko ta osoba koja je sa D. P. ili NN osobom kako navodi optužnica ulazio u kuću V. istog tukao i tražio novac a kada je L. pobjegla skočila kroz prozor ponovo uveo u kuću V. i onda da se čuo jedan hitac ali se ne zna koje pucao da li Rajko ili NN (D. P.). U konkretnom slučaju javlja se čitav niz sumnji u pogledu činjenice da je optuženi Railić Rajko ta osoba koji je kod sebe imao pušku i nož da je to ta osoba koja je stavljala pušku i nož na tijelo L. kako optužnica tvrdi, da je to ta osoba koja je skupa sa NN osobom pored grožđa tukla V., javlja se čitav niz sumnji da je to ta osoba koja je na kraju pucala i lišila života V. ili je to NN osoba ili D. P. kako je ranije tvrdila L.. Tužitelj je obavezi da dokaže i to izvan svake razumne sumnje da je optuženi počinio radnje usljed kojih radnji je nastupila smrt oštećenog da je bio uniformisan, daje bio pripadnik Vojske RS da je

koristio rat kako bi od lica hrvatske nacionalnosti otimao novac te da je usljed njegovih radnji nastupila smrt kod oštećenog te ovaj sud temeljem poštivanja zakonskih propisa i prava optuženog treba i mora sumnjati u tvrdnje optužnice u tom dijelu. Sud mora kako je to već navedeno biti siguran da je upravo Railić Rajko tj. optuženi u konkretnom slučaju na štetu oštećenih V. i L. počinio opisane radnje za koje se optužuje pri čemu se s apsolutnom sigurnošću mora isključiti najmanja sumnja da je možda **neko drugi to počinio** na način kako je to opisano u optužnici. Iz svih tih razloga ovaj sud nalazi, da nije dokazano da je optuženi Railić Rajko na štetu oštećenog V. i L. učinio krivično djelo na način kako se to pobliže opisuje u dispozitivu optužnice Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog KZ SFRJ, stoga na osnovu člana 299. točka c) ZKP FBiH sud je donio presudu kojom se optuženi Railić Rajko oslobađa od optužbe da je učinio navedeno krivično djelo.

Ovakve zaključke sud nije promijenio ni iskaz svjedoka T. Z. gdje je sud cijenio navedeni iskaz pojedinačno a dovodio ga je u vezu i sa iskazima drugih svjedoka posebno iskaza oštećene Š. L. u kojem iskazu T. Z. prezentira sve one činjenice koje je prezentirala i Š. L. vezano za kritični događaj, njegov odlazak sutra dan u jutarnjim satima, pronalazak oštećenog V., pronalazak tragova krvi i drugih tragova od ispaljenog metka te njegova saznanja na koji način je oštećena Š. L. došla do kuće prvih susjeda od kojih je čuo da je ista došla oskudno odjevena u kasnim noćnim satima te da je istima rekla da imaju napad na kuću. Iz iskaza datog svjedoka da se zaključiti da je o saznanjima da bi osoba koja je ubila V. bio Rajko Railić on imao spoznaju tek nekih godinu dana od kritičnog događaja a to nakon što se on odselio u Hrvatsku i nakon godinu dana došao ponovo u selo i vidio L. a rat je već bio završen godinu dana i da mu je tada L. govorila da je Railić Rajko taj koji je ubio V. a da je sa njim bio i D. P.. Zaključuje se da su saznanja o počiniocu o kojima govori T. Z. bila upravo takva da je on do istih došao nakon godinu dana od izvršenja krivičnog djela.

Kantonalno tužilaštvo je u naredbi o obustavljanju istrage u odnosu na P. D. naglasilo da ne može pokloniti vjeru iskazu Š. L. i iskazu T. Z.. Ovaj sud u konkretnom slučaju iskaz T. Z. a cijeni u potpunosti kao tačan iskaz, iskaz dat u svojstvu neposrednih saznanja međutim u posebnom dijelu iskaza o saznanju za izvršioca ista su takva da su po čuvenju od L. te ne prihvatajući naknadne spoznaje oštećene L. da je upravo Railić Rajko taj koji je prema njoj postupao na način da joj je naredio da se skine i koji je kasnije kad je ona pobjegla vratio se i ubio V. da je tu bio i D. P. u konkretnom slučaju ne može se prihvatiti ni dio iskaza T. Z. a da je to upravo bio Rajko kako mu je rekla L..

S obzirom na ovakav ishod postupka na osnovu odredbe iz člana 203. stav 1. ZKP FBiH optuženi se oslobađa od plaćanja troškova ovog krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava.

ZAPISNIČAR
Rahmanović Senida

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Kapić Reuf

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu FBiH Sarajevo koja se podnosi putem ovog suda u roku od 15 dana po prijemu prijepisa presude u dovoljnom broju primjeraka. Oštećeni ovu presudu mogu pobijati samo zbog odluke o troškovima postupka i o imovinsko pravnom zahtjevu.